

כתרי תורה

לק"י • פרשת כי אני הכבדתי (בא) ה'תשפ"ב ב'של"ג • גליון פ"ז
• הגות והלכה בפרשת השבוע במשנת רבותינו גאוני תימן זיע"א

אין לקרוא בשעת התפילה וקריאת התורה • הערות והארות יתקבלו בכרזה בטלפון 0504139964 או במייל avish964@gmail.com

לע"נ ידיד ורע אשר שמחת התורה שבלבבו ועל פניו האירה כל סביבותיו, זכה להרביץ תורה ולהעמיד בתי מדרשות לשקידתה הרב רפאל אליהו אליעזר זצ"ל ביבלחט"א הרב צבי בלאט שליט"א • דודי הרב אברהם ב"ר דוד בדיחי זצ"ל, הרב משה ב"ר שלום צאלח זצ"ל, הרב אלעזר עוזרי זצ"ל בן יבלחט"א רבי אברהם, הרב זכריה ב"ר יוסף גהסי זצ"ל, הרב ישראל ב"ר יהודה זצ"ל, מרת אורית ב"ר מנחם שרעבי ע"ה, מרת אסתר ב"ר יחיא גרשי ע"ה ומרת יהודית ב"ר יוסף שרעבי ע"ה • ולכות הרב אברהם ב"ר שלמה שליט"א, הרב אהרן ב"ר יוסף שליט"א ומיכל ב"ר ישי תחילי לרפוש"ש במהרה בתוך שאר חולי ישראל, אכ"ר.

כתר מלכות - מאן מלכות - רבי ישי ב"ר סעדיה שרעבי זלה"ה רב שכונת מרמרוק ברחובות - ו' שבט תשע"ב רבי חיים ב"ר יהודה חובארה זלה"ה ר"י ענף חיים וחבר ב"ר ק"ק תימן בירושלם - ז' שבט תשכ"ב רבי דוד ב"ר משה מדהלה זלה"ה מרבני חידאן ורב כפר גבירול - ז' שבט תשל"ה רבי משולם ב"ר יחיא אריה (חש) זלה"ה רבה של דאר סעיד - ח' שבט תשל"ג רבי שלום ב"ר יוסף שבו זלה"ה מחבר חמדת ימים - ט' שבט ת"ע רבי שלום ב"ר אברהם יצחק הלוי זלה"ה רב קרית אונו - ט' שבט תש"ס רבי שלום ב"ר יצחק שרעבי זלה"ה מח"ס נהר שלום - י' שבט תקל"ז רבי יחיא ב"ר יצחק גברא זלה"ה מרבני סוד - י' שבט תשנ"ב רבי יששכר ב"ר רצון מנגני (חווה) זלה"ה רב שכונת מרמרוק - י"א שבט תשל"ו רבי שבתאי ב"ר פנחס מחזון הלוי זלה"ה רב מחוז חידאן - י"ב שבט תשכ"ט רבי עובדיה ב"ר יעקב יעבץ זלה"ה מח"ס אפיקי מים ורבה של קרית עקרון - י"ב שבט תשע"א

כתר ההלכה

הגאון הרב נתנאל עומיסי שליט"א - מרבני בית ההוראה 'פעולת צדיק' לעילוי נשמת אביו רבי יחיא ב"ר יצחק עומיסי זלה"ה - נלב"ע כ"א אלול התש"פ
צורת הישיבה בבית כנסיות

אן ידוע ומפורסם הדבר כי בבתי כנסיות של ק"ק תימן, צורת הישיבה מאז ומתמיד היא באופן שכולם יושבים מסביב לכתלים והתיבה באמצע. ונשאלתי האם יש עניין בדווקא שצורת הישיבה תהיה כך, והאם יש מקור למנהג זה. תשובה: הרמב"ם בהלכות תפילה (פ"א ה"ד) כתב על סדר הישיבה בבית הכנסת, שהזקנים יושבים ופניהם כלפי העם ואחוריהם להיכל, והעם יושבים לפנייהם שורה לפני שורה. ומקורו מהתוספתא (מגילה פ"ג ה"ד), ורבינו אברהם הנגיד בנו של הרמב"ם (הביאו מרן שליט"א בשו"ת עולת יצחק ח"א סי' ט"ו אות ה') שינה את סדר ישיבת הזקנים ממה שכתב אביו, כדי שלא ישבו כשאחוריהם להיכל, והנהיג שכולם ישבו ופניהם כלפי ההיכל שורות שורות. **אכן יש שכתבו שאין להקפיד בסדר הישיבה אלא כל מקום לפי מנהגו** (מהריק"ש סו"ס ק"ז).

וכתב בעולת יצחק (שם) כי כסדר הישיבה שלנו נמצא בבתי כנסיות עתיקים וכן נתגלה בשרידי בתי כנסיות מזמן בית שני. ועוד הביא שם סעד למנהגנו מספר מעבר יבק (ונזכר בהקדמת מהר"י צעדי שהובאה בתחילת תכלאל ע"ה) שם כתוב טעם ע"פ הסוד לישיבת המתפללים בצד מזרח, מערב, צפון ודרום. **ושאלתי את מרן הגר"י רצאבי שליט"א מדוע אין לומר שצורת ישיבה זו אצל אבותינו הייתה כך, מפני שישבו אז על הקרקע והיו צריכים להיסמך על הכתלים, והשיב שטעם זה אינו מדויק שהרי הגויים בבית תיפלתם, אף שישבו על הקרקע, לא ישבו סביב הכתלים אלא ישבו שורות שורות וישמא זה הטעם שלא נהגו בזה כהרמב"ם, כדי להבדל מהם ומהמונם. אבש"ר.** **נמצא שאין ראוי לשנות את צורת הישיבה בבית הכנסת סביב הכתלים שכך המנהג הקדום בישראל וכך ראוי גם ע"פ הסוד. ועוד טעם נראה לי בזה,** כי בכך תעלה תפילתם יפה בקול אחד ובנעימה, כאשר רואים הם אלו את אלו, ולא יהא זה מושך לכאן וזה לכאן. ומ"מ כאשר יש צורך בעוד מקומות ישיבה, אין מניעה מלהוסיף עוד שורות ספסלים באמצע בית הכנסת.

האם מותר להושיב על ברכיו אחיינית מעל גיל שלש

ב] נשאלתי האם מותר להושיב אחיינית [בגיל שלש ומעלה] על הברכיים או להרימה גבוה כדרך שאדם עושה עם ילדיו. ומתחילה סבור הייתי שמותר הדבר שהרי אינה בכלל הקרובות האסורות עליו [ואף מצווה לשאתה וכמו שכתב הרמב"ם בהלכות איסור פ"ב ה"ד], וגם היא קטנה ואין בה איסור נדה. **אכן ראיתי שיש שכתבו דאף שרבים אינם נזהרים בדברי חיבה כגון חיבוק, בבת אחיו כשהיא קטנה, מ"מ אין שום היתר בדבר (הליכות שלמה תפילה, פ"כ ס"ט). ובבעל הטורים (חיי שרה כ"ד, מ"ז) נתבאר טעם בזה משום צניעות, ושם הוסיף שאף בנגיעה שאינה של חיבה אסור והביא מקור לזה ממה שכתוב אצל אליעזר ז"א שם הצמידים על ידיה חסר יוד', לומר שלא נגע אף בעשר אצבעותיה מחמת צניעות, ויש ללמוד מעבדי אבות (שד"ח כללים מערכת ק' כלל ז), **וכן יש ללמוד ממה שכתבו הפוסקים (חוט שני צניעות סי' כ"א עמ' ס"ד, שו"ת אבני ישפה ח"ו סי' קט"ז ענף א', אום אני חומה ח"מ סי' שפ"ז או א') להתיר להחזיק ביד ילדה קטנה כאשר יש הכרח לכך להעבירה כביש, ודימו העניין לרופא הטרוד בעבודתו שמותר (ש"ך יו"ד סי' קצ"ה סק"ב), משמע, דבלאו הכי אסור אף שאינה נגיעה של חיבה. וכן הוא העיקר להלכה (שו"ת באר משה ח"ד סי' קמ"ה או ד', הגר"מ מאוון במקור נאמן סי' תשפ"ו, גן נעול פט"ז סע' מ"ז), **וכן דעת מרן הגר"י רצאבי שליט"א (שע"ה ח"ו סי' ר"א הע' נ') שאסור לחבק ולנשק אחיינית מבת שלש ומעלה ואין להרימה או להושיבה על ברכיו, ואף בנגיעה שאינה לשם חיבה אסור.******

עציץ נקוב המונח ע"ג רצפה אם נחשב כמחובר

ג] שאלה: מה דין עציץ נקוב המונח ע"ג רצפת הבית, האם נחשב כמחובר לקרקע וממילא יהיה אסור להוציא את הצלחת מתחתיו וכדומה. **תשובה:** בגמ' (ב"ב כ"ז:) מבואר שצונמא [סלע] מפסיק יניקה. מאידך חרס אינו מפסיק (גיטין ז': לשיטת רש"י שם ונפסק בשו"ע של"ז ס"ח). ולעניין מרצפות שבזמננו הן סתם מרצפות והן מרצפות קרמיקה וכ"ש יציקת בטון, כיון שאינם מאבן אחת אלא מתערובת יצוקה, נחלקו הפוסקים. י"א שאינם מפסיקים את היניקה ועציץ נקוב המונח עליהם נחשב כמחובר לקרקע (שולחן שלמה סימן של"ז סע' ז' הע' ח'), וי"א עוד שאף אם הבית בקומה עליונה אין הקומות מפסיקות את היניקה והרי העציץ כמחובר לקרקע (כ"כ בשם החו"א בשבט הלוי ח"ו סי' קס"ז ובחוט שני שבעיית פ"א הל' ו' הע' ת"ז). **מאידך יש שהקלו בזה ולדעתם כל ריצוף בזמננו מפסיק את היניקה (מנוחת אהבה ח"ב פ"ב ס"ה, ילק"י מצוות התלויות בארץ עמ' תקכ"ב). ולמעשה דעת מרן הגר"י רצאבי שליט"א (שע"ה ח"ב סי' ס"ב סי"ג ובהערה י' בשם מהר"ח כסא) שיש להחמיר בזה אף בעציץ הנמצא בקומה עליונה, ולכן יש לזהר שלא להסיר בשמיטה את צלחת הפלסטיק המונחת מתחת לעציץ כי בכך גורם לו יניקה ואסור. כמו כן אין להרים את העציץ על השולחן שבכך מפסיק יניקתו, ואז יאסר להחזירו על הרצפה.**

כתר של-א"ש

דבר נא באוני העם וישאלו איש מאת רעהו ואשה מאת רעותה כלי כסף וכלי זהב (י"א, ב'). ידועה תמיהת הגר"א בקול אליהו, מהו מאת רעהו, הלא לא שאלו מישראל אלא מהמצרים, ורק ישראל נקראים רעהו ולא עכו"ם, כמבואר בב"ק (ל"ג ב) שור רעהו ולא מצרי. ועוד תמה שם, מדוע הוצרך הקב"ה לומר 'דבר נא' בלשון בקשה, וכי צריך לשכנע את ישראל לשלול הון ושלל רב, ע"ש מה שתיירץ. וראיתי למהר"י גזפאן זלה"ה במנחת יהודה שביאר ענין זה, בהקדים מה שיש לשאול מדוע הוצרך השי"ת לומר למשה 'דבר נא' בלשון בקשה, וכי יעלה על הדעת של רצה יקיים משה ציוויו יתברך (מלשון רש"י נראה דנ"א מתייחס גם על משה רבינו ולא רק על מה שידבר לעם). ועוד תמה, הלא בוודאי כל כספם וזהבם של מצרים, של ישראל היה עוד מזמן יוסף שכלכלם בשני הרעב, אבל הרי כך היתה הגזרה בירידתם למצרים לקיים בהם כי גר יהיה זרעך וכו' ועבדום ועינו אותם ארבע מאות שנה, ואחרי כן יצאו ברכוש גדול. וא"כ כל עוד לא נתקיימה בהם גזירת השעבוד זעבדום ועינו אותם ארבע מאות שנה עדיין לא הגיע זמן זאחרי כן יצאו ברכוש גדול. ועוד שהרי היו ביניהם עובדי עבודה זרה, א"כ לא היו ראויים לגאולה.

אלא ביאר, כי באמת רצה השי"ת להוציאם ממצרים, אך מאהבתו אותם לא רצה להוציאם ריקנים בלא קיום ההבטחה, ומכיון שעדיין לא היו ראויים לה (מהטעמים הנ"ל, דעדיין לא נשלמה הגזירה ושהיו ביניהם עובדי ע"ז), לזה אמר וישאלו, איש מאת רעהו, כביכול הוא על מנת להחזיר, כי עדין לא לא הגיע הזמן לצאת ברכוש גדול, ועוד שהיו ביניהם עובדי ע"ז, כמו המצרים וזהו זרעהו שהיו דומים להם. ומכל מקום הוצרך לומר זאת בדרך בקשה, כי ישראל שהם בני מלכים, לא יבוא מעצמם ליד מידה זו שישאלו מעם אחר, ובמיוחד שהיתה זה שאלה שלא ע"מ להחזיר. והוסיף לבאר, כי רצה הקב"ה ללמד לאומות העולם כי בשגלו ישראל ביניהם, לא ישתעבדו בהם כל כך, ויראו מה נעשה למצרים, שלקו במצרים ועל היס, ולבסוף עוד יצאו ברכוש גדול. וכן יהיה לעתיד לבוא לא יטשנו ולא יעזבנו, ויקיים בנו, כימי צאתך מארץ מצרים אראנו נפלאות, במהרה בימינו. אכ"ר. שבת שלום

ברכת ה'גובאי' במשנת רבותינו

כי אם מאן אתה לשלוח את עמי הנני מביא מזור ארבה בגבולך (י' ד') טעם מכת הארבה

א] איתא בסדר אליהו רבא (פ"ח) ברד מפני מה בא עליהן. שמו את ישראל נוטעי גנות ופרדיסות וכל מיני אילנות כולן. שיהו במדברות החיצונות ולא יכנסו לתוך בתיהן ויבואו זע"ז ויפרו וירבו. לפיכך הביא הקב"ה ברד ושיבר כל נטעים שנטעו ישראל וכו'. ארבה מפני מה בא עליהן, שמו את ישראל זורעי חטים ושעורין וכל מיני קטניות כולן. לפיכך הביא הקב"ה ארבה ואכל כל מה שזרעו ישראל שנאמר ויכס את עין כל הארץ וגו'. וכע"ז במדרש רבה (פ"ב ג' על מכת ברד. ופ"ג א' על מכת הארבה. אלא שלא נזכר במדרש רבה כלל ענין ביטול פ"ד). והיינו דהמכות היו במידה כנגד מידה (כדאיתא במדרש רבה לעיל פ"ט, י'). וכנגד ששמו את ישראל נוטעי אילנות לקו בברד שניזוקו בו העצים. וכנגד ששמו את ישראל זורעי חטים ושעורים וקטניות לקו בארבה שניזוקו בה החטה והכוסמת שנשארו מהברד (כדאיתא לעיל ט' ל"ב, והחטה והכוסמת לא נכו כי אפילו הנה. ואף שהשעורה כן הוכתה בברד, מ"מ היא בכלל התבואה).

וצ"ע דבמדרש הגדול (ג', יג) איתא בהיפך, ברד, שעשאום זורעי חטים ושעורים וקטניות ומשמרין אותן כל השנה כולה, כדי להמעטין מפריה ורביה. ארבה, שעשאום מציבי אילנות ונוטעי נטיעות. ושמא ט"ס הוא. ואכן במדרש הביאור (לעיל במכת דס), ובמדרש החפץ (ט, ט"ז), הוא כהוגן. אך בפירוש הקדמון לאגדתא דפסחא (הוצאת נוס"ת עמ"ר"ב) איתא כבמדה"ג.

ב] עוד טעם נזכר במדרש הגדול (שס, י"ב) דלאחר מכת הברד אמרו טובה היא לנו, מי שהיה אוסף קימעה אוסף הרבה [לפי שלא נהרסו הפירות, אלא נשברו העצים. וא"כ יכלו כעת לאסוף הפירות בקלות יותר מאשר שהיו צריכים לטפס על העצים וללקוט. אבשרי], לפיכך הביא עליהם ארבה ואכל את כל עשב הארץ את כל השאיר הברד.

מאכלם נהפך להם לפורענות

ג] עוד איתא במדרש הגדול (שס, י"ד) רבן גמליאל אומר, מה נשתנה הארבה מכל מיני פורעניות ע"כ. ביאור תמיהת רבן גמליאל כך היא, נהי שבא הארבה לכלות תבואתם כנגד מה שהעבידו את ישראל בתבואה או כדי שלא ישמחו ממכת הברד, וכדלעיל. מכל מקום מדוע הביא הקב"ה עליהם דווקא ארבה ולא שאר מיני המזיקים של התבואה.

ומבאר ר"ג, אלא להראות את האדם הזה דלותו, ומה אם הארבה שהוא מאכלו, הקב"ה נותנו לו לפורענות כשהוא מכעיס, קל וחומר שאר ספקלטורין (איתא בגליון, פירוש, תרגום שר הטבחים רב ספקלטוריא ע"כ. והוא מתרגום יונתן בראשית מ' ג') שיש לו, כמה אריות כמה דובים כמה נמרים כמה חיות. ולא עוד אלא שנו עומדת עליו, עינו עומדת עליו, כמה צמחים ומכאובות יוצאין עליו. וכן הוא אומר, ממנו משפטי יצא (תבוקא א' ז'). מבואר בדבריו שנתתיחדה מכה זו בכך שמתוך הטובה (הארבה שהוא מאכלו של אדם) צמחה להם המכה. ונראה לבאר מדוע דווקא כעת, באה מידה זו. שהרי במכת הברד, הירא את דבר ה' מעבדי פרעה הניס את מקנהו אל הבתים (ט', כ'). לכך כדי שלא ישעו לירא ממנו יתברך רק בעת שמידת הדין מתוחה ואש תהלך ארצה, אלא בכל עת יהיו יראים ממנו, כי גם מתוך טובתיו יכול הוא להביא על האדם אם דינו.

ותיריה מזו מבואר במדרש הגדול (י' ד') דכעת היה הארבה אוכל ואינו נאכל [ונאף שמבואר במדרש תנחומא (וראא י"ד) שמלחו ושמרו אותו בחביות. לא זכו לאכול ממנו כלל]. ולא רק שהיה אוכל את התבואה ואינו נאכל ע"י המצרים. אלא היה אכל את המצרים עצמם ואינו נאכל על ידם, כדאיתא שם 'יהי נופל על פני המצרי ואוכל ומנקר את עיניו'.

הברכה על אכילת הארבה

ד] ומטעם זה, דהארבה זהו מאכל שבא לפורענות, נחלקו תנאי (ברכות מ, ב) מהי ברכתו, דתנן ועל כל דבר שאין גידולו מן הארץ אומר שהכל נהיה בדברו, על החומץ (יין שהחמיץ) ועל הנובלות (נחלקו בגמרא י"א שהם תמרים ששרפתם החמה וי"א שהשירתם הרוח) ועל הגובאי (פירש"י חגבים טהורים. ע"י שעה ח"ד ס"י קל"ד סעיף ז') אומר שהכל נהיה בדברו. רבי יהודה אומר, כל שהוא מין קללה אין מברכין עליו. מפירש"י כאן נראה דמין קללה קאי גם הגובאי שהוא מזיק לעולם. אך ע"י ברבינו יונה שהביא ד"א דדוקא יין שהחמיץ או

תמרים שהיו ראויים לאכילה ונתקלקלו, נחשבים למין קללה. אבל הגובאי טעמו בו כדמעיקרא ולכו"ע מברכין עליו.

ופסק הרמב"ם (פ"ח מברכות ה"ח) כת"ק, דמברך תחילה שהכל וכ"ה בטושו"ע (ס"י ר"ד ס"א). [וע"י שם טוב שהביא דבירושלמי (כאן ה"ג), מבואר דכשראה גובאי מברך ברוך דיין האמת וכשבא לאכלו מברך שהכל. אך כיון דממתניתין לא משמע כן לא העלהו הרמב"ם].

מהו הגובאי, ומדוע נזכר דוקא גובאי במשנה

ה] והנה איתא בתורת כהנים (שמיני סוף פרשתא ג'. והובאה גם בחולין סה, א) ת"ד ארבה זה גובאי. מבואר דדווקא מין הארבה נקרא גובאי, ולשאר מיני החגבים יש שמות אחרים כיעו"ש.

אכן בענייננו, לא מסתבר לחלק ביניהם, שהרי כל מיני החגבים מזיקין את התבואה. וכדאיתא כאן במדרש הגדול (י', י"ד), ויעל הארבה על כל ארץ מצרים, נאמר כאן ארבה שבעה פעמים, כנגד שבעה מינין שהביא עליהם, ארבה, סלעם, חרגל, חגב, גזם, ילק, חסיל (ארבעת הראשונים מנויים בתורה ויקרא י"א, כ"ב. ושלושת הנוספים מנויים ביובאל א', ד'). וי"א ארבעה מיני ארבה הביא עליהם וכו' ע"ש. ומש"כ רש"י (פסוק י"ד) ליישב הסתירה שכאן כתוב ואחריו לא יהיה כן, ומאיידך בארבה שבימי יואל כתוב (ב, ב) כמוהו לא נהיה מן העולם, שבימי משה לא היה אלא של מין אחד והוא היה יותר מבימי יואל, מש"כ בארבה שבימי יואל היה ריבוי גדול יותר מבמצרים על ידי שבאו כמה מינים. וא"כ משמע שלא היו במצרים כמה מיני ארבה, אכן כבר כתב הרא"ם, דכוונתו שאותו המין ששמו ארבה היה בימי משה בריבוי גדול מבימי יואל, אבל לא שלא באו כלל מינים אחרים במצרים. וכן משמע בפירש"י ביובאל שם. ע"ש.]

ו] וא"כ קשה מדוע נקט התנא דווקא לשון גובאי. ומכאן ראייה למש"כ בקרני חגבים (פ"ב סוף ד"ה ויל"ע) דגובאי הוא שם הכולל כל מיני החגבים ע"ש. עוד יש לומר, דהנה שנינו (תענית יט, א) על אלו מתריעין בכל מקום, על הארבה ועל החסיל. ובברייתא (כב, א) אמר רבי עקיבא, אפילו לא נראה מהן בארץ ישראל אלא כנף אחד (פירש"י. עוף אחד של אותו המין) מתריעין עליהם. ועל הגובאי אמרו בבריתא (יט, ב) מתריעין עליו בכל שהוא (פירש"י, אפילו לא נראה אלא קצת). וכן פסק הרמב"ם (פ"ב מתעניות ה"י) דארבה וחסיל שיעורם בכנף אחד והגובאי בכל שהוא. [וע"י עולת יצחק (ח"ג ס"י ר"ב ד"ה וכת) דבתימן לא התענו כי מפני דחקם אדרבה שמחו שבא להקל על רעבונם, (וע"ע בסערת תימן עמ' צ"ד דחביבה להם הנאת שעתם אף שהם מצירים על שאוכל את תבואת הארץ). ועוד שרוב השדות היו של גויים, ע"ש.]

ונחלקו רבותינו, האם גובאי שזה שיעורו לארבה וחסיל או שמא שתי שיעורים שנינו כאן, ובפרט הרמב"ם שהזכירם בשתי לשונות, כנף אחד וכל שהוא, משמע ששתי שיעורים הם. ומלשון רש"י משמע דגובאי לא סגי באחד אלא קצת מאותו המין, הרי ששיעורו גדול יותר. וכ"כ במעשה רוקח בדעת הרמב"ם דכל שהוא שיעורו גדול מכנף אחד. אך בקרן אורה (שם כא, א) כתב דכל שהוא היינו כנף אחד. והרמב"ם לישנא דבריתא נקט.

אכן מהר"י עייאש במטה יהודה (ס"י תקע"ז אות ב') לא ניחא ליה בתירוץ אלו, דודאי שתי שיעורים יש כאן, ואם כל שהוא הוא יותר מכנף אחד היה לו להרמב"ם להזכיר כן. ולכך ביאר ע"פ מש"כ הר"ן (ת, א מדפי הרי"ף) דכנף אחד היינו מין אחד. אך מאותו המין בענין שיבואו הרבה. ובגובאי סגי בכל שהוא עכ"ל. נמצא שהגובאי הוא המזיק ביותר ממיני החגבים, ומעתה יש לומר דבא תנא לאשמענין דאפילו עליו שהוא מין קללה ביותר, מברכין שהכל. ובוזה יבוארו דברי הירושלמי (תענית פ"ג ה"י) ולמה נקרא שמו גוביי, דו גבי דינא דמריה ע"כ. ומדוע נתייחד שם זה דווקא על מין אחד, אלא כאמור שהוא המזיק שבכולן.

ומצאתי למוהר"ר סעיד עדני זלה"ה בפירושו על הרמב"ם שכתב, והגובאי, הוא מין מן הארבה ע"כ. ומשמע דווקא אותו המין ודלא כמ"ש רש"י ורבינו יונה, ובודאי שאין כוונתו לחלוק לדינא דרק על הגובאי מברכין שהכל, וא"כ קשה מה בא לומר כאן במה שפירש שהוא מין ממיני הארבה. אלא נראה שכוונתו כמו שכתבנו, דהתנא דיבר רק על מין גובאי, כי הוא המזיק הגדול. וממנו נשמע במכל שכן לשאר המינים שברכתם שהכל.

מדרכי מוהר"ר ישי ב"ר סעדיה שרעבי זלה"ה

רבינו נולד בשנת התרצ"ז בשכונת שעריים שברחובות, כבר בגיל תשע נכנס ללמוד ביישיבת פורת יוסף שבעיר אצל הגרא"מ קובנר זצ"ל, ונודע בשקידתו המרובה ובבקיאותו המופלגת בתורה [בין המעשיות הרבות שסיפרו תלמידיו אודות בקיאותו, פעם נסע רבינו לשמחת חתונה בעיר אחרת, בדרך עצם רבינו את עניו והחל גורם דפי גמרא בזה אחר זה בע"פ, תוך שהוא מבאר את הסוגיות באופן נפלא, ואף מעיר על שנויי הנוסחאות, אחת הנה ואחת הנה], לאחר נישואיו עם רעייתו הרבנית ע"ה [ושעליה אמר הרב וולף מייסד הסמינר הנודע, כי כדאית כל העליה מתמין בשביל צדקתו, המשך ללמוד בתמיכתה ועידודה ביישיבת היכל התלמוד בת"א, שם שהה משבת לשבת. לאחר פטירת מוהר"ר זכריה הלוי מדאר זלה"ה שכיהן כרב שכונת מרמורק בשנת התשכ"ז, נתנו ראשי הקהל עיניהם בו לרב השכונה בהיותו מגידולי הפאר שבה, ואכן הנחיא את עדרתו באהבה רבה, ובחכמה מופלאה. לימים החליט להקים את מרכז התורה הנודע 'הדר התורה' בבית ההסתדרות שהועמד למכירה, ולאחר תלאת רבות ראה את חוונו בהקמת מגדלות של תורה וחסד, שהשפיע רבות על צביונה התורני של רחובות כולה. זי"ע"א